

War zu ur gevredigezh divyezhek e fin an XXI^{vet} Kantved

Deskiñ d'An Oadourien

Miz Even 2017

Deskiñ d'An Oadourien

Kengevredigezh ar c'helenn brezhoneg d'an dud deuet eo DAO, ur pemp ha tregont a framm a zo bodet enni e Breizh a-bezh ha ledanoc'h c'hoazh.

War dro 5000 den deuet en oad a vez o teskiñ brezhoneg hiziv an deiz. Lod bras anezho a vez gant kentelioù sizhuniek, war dro 3200 den enskrivet. En tu all da 500 den a ya da heuliañ ur staj ur sizhunvezh ha 900 ur staj un devezh pe un dibenn-sizhun. Ar stumma-durioù hir a ra berzh muioc'h mui. 380 den a oa bet o teskiñ ar yezh e-pad 6 pe 9 miz er bloavezh-skol 2016-2017. Al lodenn vrasañ eus an dud-mañ o vezañ en ur prantad dilabour hag o stummadur kemeret e-karg gant Rannvro Breizh. Un hentenn nevez a zo bet roet lañs dezhi 2 vloaz 'zo : « Pevarlamm ». Soñjet eo bet en dud c'hoant ganto deskiñ ar yezh buan a-walc'h ha ne c'hellont ket gouestlañ 6 pe 9 miz d'en ober. Kinniget e vez dezho 3 eurvezh kentel ar sizhun, 5 sadornvezh hag ur sizhunvezh staj, da lâret eo 160 eurvezh ar bloaz. War dro 100 den zo o heuliañ an hentenn-mañ e 2018.

Bed ar c'helenn brezhoneg d'an dud deuet en deus ivez ur pouez da geñver bed al labour pa gontar tost 100 post labour evit 80 TLA (Talvoudegezh Leun Amzer). Kavet e vez war dro 80 stummer-ez a-vicher evit 60 TLA.

Dougen a reomp ur raktres diorren evit hor zachenn micher, evel displeget en teul-mañ. Ar pal zo stummañ 5000 den deuet d'an oad bep bloaz ac'hann da 15 vloaz, ur sapre difi, met soñjal a ra deomp ne c'heller ket tremen hebiou evit reiñ en dro e blas d'ar brezhoneg er gevredigezh. Emaomp da vat o labourat gant Skol-Veur Roazhon II evit lakaat e-plas ur stummadur stummerien brezhoneg da geñver ar raktres-mañ.

• *War hol lec'hienn Internet e vez kinniget poelladennoù evit an deskidi hag ivez a-bep seurt titouroù evit an dud c'hoant ganto deskiñ ar yezh.*

• *Bep bloaz e savomp priziadennoù a vez kinniget gant ar frammoù d'an deskidi, dezho da verzhout an araokadennoù o deus graet e-kerz ur bloavezh-skol.*

• *Embannet e vez ganeomp skoroù brudañ evit tout an dud.*

• *Lakaet e vez dafar pedagogel e-kerzh ar gelennerien dre DAOdafi, ar valizenn bedagogel en linenn, a oa bet arc'hantaouet gant Ar Redadeg e 2014.*

• *Ul label a vez roet d'ar c'hevredigezhioù a lak e pleustr karta ar c'hentelioù brezhoneg. Dre al label-mañ e c'hell an dud gouzout e vez kinniget kentelioù a-feson gant ar frammoù ezel eus DAO.*

• *Hag evit echuiñ, gant DAO e vez aozet bep bloaz Ar C'hwiz, ur c'hoari goulennoù e brezhoneg diazezet war ar sevenadur dre vras.*

War zu ur gevredigezh divyezhek e fin an XXI^{vet} kantved

C'hoant hon eus e kemerfe Rannvro Breizh an engouestl da dizhout palioù a-gammedoù evit ma c'hall ar brezhoneg adkavout ur statud yezh kehentiñ e kevredigezh Breizh.

An teul kinniget amañ zo bet savet da-heul ur preder kaset dre un DLA (Doare Lec'hel da Ambroug) e kerzh ar bloavezh-skol 2016-2017. Heuliet eo bet al labour gant Julia Laot eus Ti ar c'hevredigezhioù Kemper hag ambrouget omp bet gant Cyril Renard eus « Chantier Mobeelle », staliet e departamant ar Sarthe. Ar sell diavaez ha nevez war hon obererezhioù degaset gantañ 'n deus sikouret ac'hanomp da vont donoc'h er preder war ar pezh a fell deomp kas war-raok evit dazont hor c'hengevredigezh evel just met ivez war diorren ar brezhoneg en deklvezhiadoù o tont.

Lakaat palioù sokioyezhoniel

En e renkadur e soñj d'an UNESCO e vez ur yezh en arvar pa ne vez ket komzet ar yezh-se Gant ouzhpenn 30% eus tud ur rumm oad

War dachenn ar stummañ d'an dud deuet e soñj deomp eo dav lakaat palioù war an niver a dud stummet er 15 vloaz a zeu.

Ur raktres : Reiñ nerzh d'ar yezh en-dro :

Ober a-seurt ma vo prest ar gevredigezh d' en em lakaat er jeu.

E-pad bloavezhioù ha bloavezhioù he deus gouzañvet skeudenn ar brezhoneg efedoù ur politikerezh droukprezeg e-touez an dud e Breizh. Stourmet ez eus bet ouzh an ober gant ar yezh, an treuzkas anezhi gant ar republikoù a bep seurt. Ar Vretoned o deus ur skeudenn bozitivek eus ar yezh-se hiziv met n'eo ket niverus a-walc'h ar re a ra gant ar yezh-se pe o teskiñ anezhi a-benn he saveteiñ.

Dleout a ra ar Rannvro hag ar Stad, a-fet skeudenn, dresañ an dismantroù degaset gant politikerezh ar Stad-kreiz evit a sell ouzh diforc'hidigezh ar yezhoù e-pad ouzhpenn ur c'hantved, en ur grouiñ ul luskad evit lakaat tud a-leizh da duañ don gant bezañs, implij ha deskerezh ar brezhoneg e kevredigezh Breizh.

Goulenn a reomp digant Rannvro Breizh reiñ lusk da ziorren koulzadoù evit brudañ ar yezh ha kas raktres ur gevredigezh divyezhek war-raok. Hollbouezus eo lakaat an dud da deuler ur sell yaus war amzer da zont ar brezhoneg, war an implij anezhañ er vuhez pemdez (war verr dermen). Evit-se e ranker ober gant ar binvioù kehentiñ efedusañ ha modernañ evel ar mediaoù klewelet ha teknologiezhioù nevez ar c'helaouiñ hag ar c'hehentiñ (TNKK).

Ret eo ivez kreñvaat ar c'houlzadoù evit broudañ an dud da zeskiñ ar yezh, implijout ha treuzkas anezhi.

Evit lakaat niver ar yezherien deuet d'o oad da greskiñ da vat

Diazezet eo hor c'hinnigoù evit kreñvaat stummerezh ar yezherien deuet d'o oad war pennaennoù ha gwirioù hollvedel termenet gant ar c'henemglevioù etrebroadel evel Disklêriadur hollvedel ar gwirioù yezhel.

Gant gerioù all e rank Rannvro Breizh kadarnaat ar gwir evit pep Breizhadez ha pep Breizhad da zeskiñ ha da zont a-benn da vestroniañ ar brezhoneg da vat. Rankout a ra ar Rannvro, a-gevret gant ar Stad, lakaat war-sav ar framm hag an aozioù evit ma c'hall pep Breizhadez ha pep Breizhad en e oad gour deskiñ ar yezh d'an daoulamm e-barzh ar stummerezh « a-hed ar vuhez ».

C'hoant hon eus e vefe termenet palioù uhelek evit a sell ouzh an niver a dud deuet.

Abalamour d'ar blegenn ziaes m'emañ ar yezh e rank ar Rannvro postañ arc'hant bras en deskadurezh, evit ar skolidi evel evit an dud deuet. Rankout a ra asantiñ ober strivoù bras war dachenn an arc'hant e-pad an 50 vloaz da zont evit advuhezekaat ar yezh.

War-dro 2€ dre annezad e tispign Rannvro Breizh evit ar brezhoneg tra ma tispign Strollegezh Tiriadel Korsika 7,5 € ha Katalonia 21 €. Kreñvaet en deus ar C'huzul-rannvro e vudjed evit ar brezhoneg dek vloaz zo. N'emañ ket ar budjed-se avat evit respont d'ar pezh a c'hortozomp evit saveteiñ ar yezh er gevredigezh hag evit tizhout 30 % a yezherien er boblañs.

Hiziv an deiz eo ret lakaat e-plas ur gwir steuñv-mallus gant ar Rannvro evel-just met ivez an holl strollegezhioù lec'hel hag ar Stad, ma fell deomp e vefe brezhoneg c'hoaz e genoù ar remziadoù a zeu ! Dav eo chom a-sav eta gant ar politikerezh ambroug d'ar marv a zo anezhi bremañ ha mont da-vat gant ur politikerezh saveteiñ ha diorren hor yezh.

Disklêriadur hollvedel ar gwirioù yezhel

Mellad 8

1. Pep kumuniezh yezhel he deus gwir da aozañ ha da verañ he feadra evit asuriñ an implij eus he yezh war holl dachennoù ar vuhez sokial.
2. Pep kumuniezh yezhel he deus gwir da gaout ar pezh he deus ezhomm evit asuriñ treuzkas ha padusted he yezh.

Mellad 24

Pep kumuniezh yezhel he deus gwir da zivizout ar pezh a c’haller ober gant he yezh, evel kenyezh hag evel pal studiadennoù, ha kement-se en holl liveoù eus an deskadurezh en he bro : deskadurezh raskol, kentañ derez, eil derez, deskadurezh teknikel ha micherel, deskadurezh skol-veur ha stummañ evit an dud deuet.

Mellad 26

Pep kumuniezh yezhel he deus gwir d’un deskadurezh evit ma c’hallo he holl izili dont a-benn da vestroniañ penn-da-benn o yezh e doare da c’hallout implijout anezhi en holl dachennoù obererezhioù, ha ma c’hallint ivez dont a-benn da vestroniañ kement yezh all o deus c’hoant da zeskiñ.

3 linenn-stur

Sevel an diazezoù d'ar **c'helenn brezhoneg** a-benn kaout ur gevredigezh divyezhek e fin an **XXI^{vet}** kantved.

N'eo ket trawalc'h lâret hag adlâret e fell deomp kaout ur gwir divyezhegezh e kevredigezh Breizh evit lakaat an traoù da zont da vezañ gwir. Ret eo bremañ mont pelloc'h war zu ur gwir bolitikerezh yezh oc'h embann hep tortal doareoù ha sam-madoù, palioù sklaer gant sifroù, un deiziadur...

Daoust d'ar bolitikerezh-mañ kaout palioù uhel e rank chom stag ouzh gwirvoud an dachenn. Setu ma c'hell evit kregiñ lakaat

da bal nevesaat ar vrezhonegerien a zo bremañ a-raok en em harpañ war an nerzh hag an ostilhoù krouet da vont war zu ur gevredigezh divyezhek.

Nevesaat ar vrezhonegerien a-vremañ a dalvez dont a-benn da stummañ 5000 den ar bloaz, ac'hann da 15 vloaz, da lâret eo kreskiñ tamm ha tamm evit bezañ gouest da stummañ kement a dud.

Sevel **un endro tuet mat** da ziorren ar brezhoneg dre ar **c'helenn d'an dud deuet**.

Evel just ne c'hell ket ar c'helenn d'an dud deuet bezañ an doare nemetañ el luskad-mañ da ziorren ar yezh, ret e vo ivez kenderc'hel gant ar striv war zu ar re yaouankañ.

Padal ne c'heller ket tremen e-biou ar c'helenn d'an dud deuet evit dont a-benn da saveteiñ ar yezh. En tu all da stummañ yezherien e tegas ar c'hondisionoù da gadarnaat un endro tuet da skignañ ha da stabilaat ar yezh.

Gouzout a reer bremañ ne c'hell ar c'helenn d'ar vugale bezañ efedus nemet ma kav ar vugale-se un endro brezhonek e diavaez d'ar skol. Ret eo d'ar vugale gallet kaozeal gant tud gour ivez.

Sevel **ur c'hehenterezh uhelek** da vroudañ d'an divyezhegezh.

Ma vez asantet gant ar muiañ niver a vreizhiz d'ur gevredigezh divyezhek, e ranker memestra kas da benn ur c'hehenterezh da lakaat an dud da vont da zeskiñ ar yezh.

En tu all d'ur strategiezh sklaer evit ar stummañ, ar c'hehenterezh war skeudenn ar yezh hag he dalvoudegezh sokial a ranko bezañ kaset dre ur c'henlabour etre bed ar

brezhoneg tro dro d'ar C'huzul Rannvro ha da Ofis Publik Ar Brezhoneg – ar framm a zeblant bezañ a zere evit bezañ e penn ar jeu war an dachenn-mañ.

Ur strazegiezh war 4 lodenn

Kreñvaat frammañ hentenn ar c'helenn d'an dud deuet

Ma rank ur strategiezh e giz-se bezañ douget en un doare fraezh ha sklaer eo ret ivez kaout evit al lodenn war ar c'helenn ur framm a vo e penn an traoù, ha d'ar frammañ bezañ anavezet e berzh.

Hentad ar c'helenn brezhoneg d'an dud deuet en deus gant Deskin d'An Oadourien (DAO) ul lec'h a-stroll ha derc'houezus evit labourat. Kavet e vez an derc'houezusted-mañ er c'hinnig strategiezh diorren-mañ, met ivez er pennaennoù embannet gant ar gengevredigezh DAO, dreist holl :

- Mont war zu ur mod-ober labelizet, harpet dija war diazezoù ur garta, micherelaat, implij portfolio europat ar yezhoù...
- Ober a-seurt ma vo ur c'hinnig kentelioù-stummadurioù war Breizh a-bezh ha ma c'hello an holl re a ginnigo ur oberenn stummañ kaout ur mont-en-dro yac'h da geñver an arc'hant.
- En em aozañ dre diriadoù, evit bezañ gouest da skoazellañ ar c'hevredigezhioù lec'hel a gas ar c'hentelioù sizhuniek gant kelennerien a-youl vat (kelennerien, ostilhoù, micherelaat,...)

Poellek eo eta e vefe sturiet ar strategiezh-mañ da ziorren ar c'helenn brezhoneg d'an dud deuet gant DAO.

Dav vo kreñvaat he mont-en-dro eta, ma vo gouest da zougen ar strategiezh-mañ, an dafar, hag an obererezhioù stag da greskiñ an niver a zeskidi. Talvezout a ra e vo da gaout pe da grouiñ:

- **ur gouarnerezh nevesaet hag azasaet d'ar paliou**
- **Bodadoù labour ha komisionoù a vodo izili DAO** hag ivez pa vo ezhomm, kevelerien all dedennet gant ar raktresoù. Dre ar c'henlabour-mañ e teuio da vezañ gwir da vat ar mennozh a hentenn, dre eskemm selloù ha soñjoù ar re a ginnig stummadurioù, ar re a c'houlenn anezho, ar re a heuilh anezho hag ar gevelerien....
- **Ur c'harg renerezh stabilaet**
- **Ur post kargad a bedagogiezh**

Koust an aozadur-mañ a sav da 130 k€/bloaz

Stummañ ar stummerien da zont

A bouez-ruz eo al lodenn-mañ en hor strategiezh :

- Ar pal stummañ 5000 yezher bep bloaz ac’hann da 15 vloaz ne c’hell ket bezañ tizhet gant an niver a stummerien a zo bremañ er rouedad, dav e vo tuta ha stummañ eta.
- Stummadur ar stummerien a zegaso d’ar rouedad ur sell ledanoc’h ha poellekoc’h eus ar yezh, eus ur gevredigezh divyezhek d’an hentad a-bezh.

Ar youl hon eus da sevel ur gwir stummadur stummer-ez brezhoneg d’an dud deuet, o kenlabourat gant Skol-Veur Roazhon II hag ar c’hreizennoù stummañ a zo anezho c’hoazh. Ar pal hon eus da ginnig ur stummadur a gaso d’un diplom, a c’hello bezañ un opSION eus an aotregezh micherel FCIS (Formateur-conseil indépendant ou salarié) kinniget gant Skol Veur Roazhon. Dav vo en dazont lakaat da daveeniñ ar vicher « **stummer war ar brezhoneg d’an oadourien** ».

Diazezet e vo ar stummadur war 2 varregezh :

- Donaat mestroni ar yezh, al lodenn-mañ o vezañ fiziet e stummerien ar c’hreizennoù-stummañ ezel eus DAO.
- Ar stummadur pedagogel d’ar vicher stummer d’an oadourien, harpet war ar pezh a vez kinniget gant ar Skol-Veur.

9 miz e pado ar stummadur-mañ evit tud tizhet ganto al live B2 da vihanañ da vare an tuta kentañ.

400 kelenner vo dav kaout a-benn 15 vloaz evit gellet stummañ 5000 yezher ar bloaz.

- 320 stummer nevez da stummañ da lâret eo 22 stajiad ar bloaz. Ar stajidi-mañ a c’hello dont eus ar stummadurioù hir kinniget gant hor rouedad pe eus an dud heuliet ganto o maread skol en un hentad divyezhek pe Diwan.
- 80 stummer a-vicher a zo dija war al labour, d’ar re-mañ e vo dav kinnig kreñvaat o barregezhioù ivez.

Brasjedet hon eus koust ar stummadur-mañ da 4300€/stajiad er bloavezh 15 (3750€ ar bloavezh gentañ).

Dav e vo arc’hantaouiñ ar c’houst-mañ hогоzik en un doare hiniennel met en ur stern marc’hataet etre ar Rannvro, ar Stad, an OPCAoù (evit ar stajidi e stummadur dibaouez, CIF...)

Ur strategiezh war 4 lodenn

Lakaat ar pouez war ar stummadurioù hir

War ar stummadurioù hir e fell da rouedad DAO lakaat ar pouez er strategiezh-mañ.

Kinniget e vez ar stummadurioù-se c'hoazh gant kreizennoù stummañ ezel eus DAO.

Kas a reont an dud da vestroniañ ar yezh koulz dre gomz ha dre skrid en ur ober 1200 eurvezh war 9 miz.

3 abeg pennañ d'an dibab-mañ :

- Ar skiant-prenet a ziskouez eo an hentenn-mañ an hini efedusañ da gelenn ar yezh,
- klotañ a reont gant ezhommoù ha redioù an dud da geñver an amzer e c'hellont gouestlañ da zeskiñ ar yezh
- Meur a zoare a vez da arc'hantouiñ anezho hervez statud an dud (Rannvro pe Pol Implij evit an dud dilabour, OPCA...)

War pal a 5000 den stummet bep bloaz ac'hann da 15 vloaz e vefe 4500 den stummet dre an hentenn-mañ.

Dont a-benn da stummañ 4500 den ar bloaz dre ar stummadurioù hir a dalvez :

- Ur c'hresk etre 15 % hag 20 % bep bloaz
- Ur c'houst brasjedet a 31,5 milion a euroioù er bloavezh 15

Ma vo anv amañ eus diorren ar stummadurioù hir hag an hentenn Pevar-lamm, ez eo anat deomp e rank ar c'hentelioù sizhuniek hag ar stajoù kenderc'hel da vont, rak amañ e vez graet ar c'hammedoù kentañ gant kalz a dud ha chom a reont ul lodenn pouezus tre eus ar c'hinnig deskiñ brezhoneg d'an oadourien en holl tiriadoù.

Ur strazegiezh war 4 lodenn

Ledanaat ar c'hinnig : ar stummadurioù Pevarlamm

Ouzhpenn d'ar stummadurioù hir, e fell da rouedad DAO diorren an hentenoù Pevarlamm. Ar formulenn-mañ a c'hell bezañ un diskoulm evit an dud ne c'hellont ket mont war ur stummadur 6 pe 9 miz.

Kinniget e vez dija ar c'hursus-mañ gant izili 'zo eus DAO, gant stummerien avicher.

Diazezet eo ar stummadur war 3 eurvezh ar sizhun, 5 devezh hag ur sizhunvezh staj, da lâret eo 160 eurvezh ar bloaz, war 4 bloaz.

Gant ar c'hoant ledannat ar c'hinnig e fell deomp diorren an hentenoù Pevarlamm. Evit respont da ezhommoù disheñvel, ha/pe da c'hoantoù pe barrezhioù hinienneloc'h.

Daoust d'an niver a dud stummet bep bloaz (500) er bloavezh 15, bezañ izel a-walc'h, talvezout a ra memestra da gaout 2200 den enskrivet war ar 4 bloaz a ra ar c'hursus.

Dre ma n'eo ket ken pounner aozadur ar c'hursus Pevarlamm, e c'hell muioc'h a izili eus DAO kemer perzh er strazegiezh diorren. E giz-se e vo ur c'hinnig klokoc'h ivez da geñver an tiriadoù.

War ar 5000 yezher nevez stummet bep bloaz a-benn 15 vloaz e vefe eta 500 a zeufe eus an hentenn Pevarlamm.

Kresk an niver a zeskidi betek stummañ 500 den er bloavezh 15 a zegaso ur c'houst brasjedet a 3,6 milion a euroioù er pempzekvet bloavezh evit 2240 stajiad war pevar bloavezh ar c'hursus.

Ar c'houst-mañ vo da vezañ kemeret e-karg gant an deskidi evit ul lodenn gant ar strollegezhioù lec'hel hag ar Stad evit ul lodenn all.

Perzh Kuzul Rannvro Breizh a c'hellfe bezañ da skouer 100€ dre zeskad ha dre bloavezh evel ma vez graet gant Departamant Penn Ar Bed. Gant ar perzh-mañ e savfe ar c'houst dre vras da 255.000g ar bloaz evit ur sammad a 1,8 milion € war 15 bloaz.

Palioù sifret

En tu all d'ar pal a 5000 yezher nevez bep bloaz eo ret lâret eo 31750 yezher a vo stummet e-kerzh 15 vloaz ar strategiezh diorren.

Koust ar strategiezh a savo da 35 milion € er bloavezh 15.

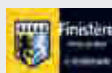
En holl war 15 bloaz eo brasjedet ar c'houst da 220 millions €, da lâret eo ur c'houst a 7000€ dre vras dre zen stummet.

O kenderc'hel gant 5000 den stummet bep bloaz da-heul ar strategiezh-mañ e c'heller dre astenn brasjediñ e vo stummet 150.000 brezhoneger nevez a-benn 40 vloaz.

Setu 3 sifr pouezus da zec'hel soñj anezhe

- 150 000 brezhoneger deuet d'o oad stummet
- war 40 vloaz
- Evit ur c'houst a 1215 million €

Ar strategiezh-diorren-mañ zo bet prederiet gant ar rouedad DAO da geñver un ambroug arc'hantaouet gant DLA Penn Ar Bed

Deskiñ d'An Oadourien

Kengevredigezh ar c'helenn brezhoneg d'an dud deuet

La fédération de l'enseignement du breton aux adultes

Ti Ar Vro 6, Plasenn Gwirioù Mab den 29 270 KARAEZ

Pgz/Tel : 02 98 99 94 24

dao.bzh@gmail.com - www.dao-bzh.org